

Opravy povrchů v bytě svépomocí

149

profi
&hobby

Miroslav Koubek

stěny, stropy, podlahy

GRADA®

Opravy povrchů

v bytě svépomocí

Miroslav Koubek

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Miroslav Koubek

Opravy povrchů v bytě svépomocí stěny, stropy, podlahy

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

obchod@grada.cz, www.grada.cz

tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400

jako svou 4507. publikaci

Odpovědná redaktorka Jitka Hrubá

Sazba Vladimír Velička

Fotografie na obálce z archivu autora

Počet stran 96

První vydání, Praha 2011

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

© Grada Publishing, a.s., 2011

Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2011

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-247-3655-6 (tištěná verze)

ISBN 978-80-247-7042-0 (elektronická verze ve formátu PDF)

ISBN 978-80-247-7043-7 (elektronická verze ve formátu EPUB)

Obsah

Úvod	7
1 Příprava před stavebními pracemi	8
1.1 Zakrývací fólie.....	8
1.1.1 Chráníme nábytek.....	8
1.1.2 Zakrývání podlah	10
1.2 Zakrývací pásy	11
2 Štětce a válečky	14
2.1 Štětky	14
2.2 Štětce	15
2.3 Válečky	16
3 Umakartové jádro	18
3.1 Jak postupovat?	19
3.2 Nátěry	20
3.3 Tapety	24
3.4 Korek	26
3.5 Vzhled omítky	26
3.6 Stěnové obkladové panely	26
3.7 Nátěr dřevěnou drtí	27
4 Oprava vany.....	28
5 Inovace stěn.....	32
6 Omítky	34
6.1 Stropy.....	35
6.2 Stěny	36
6.3 Příprava podkladu	38
6.4 Stěrkování podkladu.....	38
6.5 Polepení stropu polystyrenem	43
6.6 Postup provádění	44
6.7 Oprava štukových plastik a rozet.....	46

7 Malování.....	48
7.1 Míchání barev	53
7.2 Jak barvy změni interiér.....	54
7.3 Než se pustíme do malování.....	56
8 Dekorační omítky.....	64
9 Pískovec v bytě	68
10 Tapety	69
10.1 Příprava podkladu	70
10.2 Napodobení plastické tapety	74
10.3 Přiblížení povrchů.....	74
11 Termoizolační nátěry	76
12 Zesvětlení dřeva	78
13 Nátěry dřevěných podlah.....	80
13.1 Broušení.....	80
13.2 Tmelení a natírání	81
13.3 Volba povrchové úpravy	82
13.3.1 Barevný nátěr.....	83
13.3.2 Napouštění voskem a oleji.....	83
13.4 Čištění a údržba dřevěných podlah.....	84
14 Oprava dveří, oken a zárubní	86
14.1 Oprava starých oken.....	86
14.2 Renovace dveří.....	89
15 Renovace otopných těles - radiátorů a teplovodních trubek	94
15.1 Postup práce.....	94
Rejstřík.....	96

Úvod

To, čeho si obvykle nejvíce vážíme, je naše vlastní práce. Tím spíš to platí pro práci odvedenou při úpravách našeho bytu. Právě náš byt je místo, které chceme mít co nejhezčí. Tam se vždy po práci vracíme a při řešení problémů tu nacházíme své útočiště. Zde prožíváme příjemné chvíle i zaháníme různé chmury. Abychom vytvořili co nejhezčí a nejpříjemnější domácí prostředí, dáváme si záležet na provádění prací a někdy raději, než bychom povolali řemeslníky (ať již proto, že máme předchozí špatné zkušenosti, nebo proto, že chceme mít vše pod kontrolou...), si určité práce provedeme sami. U speciálních odborných zásahů se ale bez pomoci vyškolených pracovníků neobejdeme. Jsou to například zásahy do plynové a elektrické přípojky, rozvody topení a podobně. Práce, do nichž se ale můžeme s odvahou pustit, jsou tzv. závěrečné dokončovací práce. Tedy výsledná úprava povrchu k našemu obrazu.

A je jedno, zda se jedná o zcela nový byt – vždyť ani ten nemusí přesně splňovat naše představy – a nebo i když jsme si mohli zvolit uspořádání či barevnost stěn chceme provést drobné úpravy, nebo byt rekonstruovaný. Pak se někdy obtížně orientujeme v široké nabídce barev či materiálů vhodných pro úpravu povrchu stěn, stropů či podlah. Stejně tak i barva, která se nám velice líbí na malém kousku vzorkovníku v prodejně, nemusí na velké ploše odpovídat našim představám. Někdy se nám zase líbí malby, či doplňky maleb vyvedené na křídovém lesklém papíru a ve chvíli, kdy jsou na stěně v matném provedení, jsme spíše rozčarováni rozdílem mezi výsledkem a předlohou z časopisu.

V mnohem horší situaci se ocitají majitelé bytů ve starší či dokonce staré zástavbě. Ti musí k dosažení úprav provést poměrně zdoluhavou, náročnou a finančně nákladnou změnu. Ale i zde se dá nejen ušetřit, ale využít i vlastní nápady. Vždyť nikdo z nás nechce bydlet v kopii bytu souseda či kamaráda. A právě tady je vhodné využít vlastní fantazii a zkusit něco vytvořit vlastníma rukama. Je pravděpodobné, že se nám to hned napoprvé nepodaří, ale jak říká české přísloví: „Konec dobrý, všechno dobré.“ A pokud se něco hned nepovede, tak nevádí, alespoň se poučíme z nezdaru a při dalším zlepšování bytu se nám získané zkušenosti budou hodit. Vždyť i řemeslníci se učí léta, než své řemeslo zvládnou.

1 Příprava před stavebními pracemi

Čas od času nás to čeká všechny – tedy vylepšování v bytě. A je jedno, zda se jedná o běžné malování, či větší opravy nebo úpravy. Vždyť jen výměna oken se někdy vyrovná výměně bytu, protože všechno musíme přinejmenším pořádně zabalit.

1.1 Zakrývací fólie

Chceme-li si práci s úklidem alespoň trochu usnadnit, měli bychom předem vše přikrýt a zabalit. Čím více práce s oblepováním, o to méně ji budeme mít později. Vždy uděláme dobře, když se na přestavbu připravíme: předem nakoupíme vše potřebné na zakrytí a zajistíme si pomoc při sestěhování nábytku.

Dnes jsme na tom s výběrem ochranných prostředků dobře – období starých prostěradel a dek již našťastí vystřídaly moderní zakrývací materiály. Záleží jen na nás, jak, co a před čím chceme ochránit. Je rozdíl mezi běžným malováním a celkovou rekonstrukcí bytu s bouráním a stavěním příček.

Rozdíly v cenách zakrývacích fólií a informace o tloušťce v mikronech nás mohou zaskočit. Řekněme si tedy, jak se v nabídce orientovat.

1.1.1 Chráníme nábytek

Běžné zakrývací fólie dokáží ochránit před kapkami barvy, vody a prachem, a pokud jsou zakončeny krycí (maskovací) páskou a fólii neopatrným jednáním neprotrhneme, získáme po zabalení hermeticky uzavřený prostor, kde po odstranění fólie najdeme vše v takovém stavu jako před úpravami. Tyto fólie používáme zejména při malování místností.

Tomu, kdo zažil sekání cihel bez odsávání prachu, se sice zdá, že červený prášek je naprosto všude, ale velmi jemné částice se dostanou ve skutečnosti jen tam, kam mají přístup. To znamená, že pokud nás neminou stavební opravy, musíme kromě nakoupení ochranných zakrývacích materiálů sestěhovat nábytek doprostřed místnosti (a měli bychom vyndat prádlo a oblečení, které budeme po dobu zabalení nábytku potřebovat).

Sestěhovaný nábytek zakryjeme tenkovrstvou fólií o tloušťce 7–12 mikronů. Tyto fólie jsou tak tenké, že se pohodlně složené vejdou do malých sáčků a nejlépe je rozděláváme ve dvou lidech (chce to chvíli času, než všechny poskládané vrstvy uvolníme). Vyrábějí se v rozměrech od 2,5×4 m, přes nejběžnější rozměr 4×5 m až po 12×5 m. Tyto plochy nám bez problémů umožní obalit nábytek a zakrývací páskou uzavřít prostor tak, aby nedošlo k žádnému prostupu prachu do zakrytého nábytku.

Problém by mohl nastat v případě, že nutně potřebujeme do některé skříně a musíme tak uzavřený prostor narušit. V tomto případě si pomůžeme krycí lepicí páskou, kterou je možné opakovaně přilepovat a znovu odlepotat. Můžeme ji využít i na zakrytí tapet nebo při malování v místě, kde oddělujeme dva barevné odstíny. Po skončení díla pásku jednoduše odstraníme, aniž by tapety nebo malbu poškodila, na rozdíl od těch běžných, které k podkladu pevně přilnou a při odstraňování ho utrhnou.

Pozor! Nikdy místo krycích pásek nepoužívejme levné pásky k přelepení balíků, a to ani průhledných, ani hnědých – na povrchu nábytku, oken, obkladů zůstane lepidlo, které se velmi špatně odstraňuje a někdy jej nejde bezebytku odstranit ani s použitím chemikálií.

Obr. 1 Krycí fólie

Obr. 2 Zakrytí nábytku fólií

1.1.2 Zakrývání podlah

K zakrytí podlah, které se obtížně čistí, se musíme důkladně vybavit. Plovoucí podlahy, dřevěné parkety a přilepené koberce bychom na celé ploše měli zakrýt silným igelitem. Jestliže bychom použili tenké fólie, které slouží k zakrývání nábytku, velmi rychle by se roztrhaly a nečistota by se nahrnula dál pod potrhané zbytky. Vyplatí se koupit silnější igelitové plachty, rukávce, které pak rozstříháme a přilepíme k okraji nebo na lištu podél stěn. Na tento nepropustný obal pak případně rozbalíme další vrstvy ochrany. Novinkou je nesavá fólie. Jedná se o několik milimetrů tlustý filc, na který je navařen ochranný igelit. Ten nepropustí například ani rozlitou barvu, potřísněné maltou, či pěnící hmoty. Další její velmi dobrou vlastností je, že tato filcová plachta s igelitovou podkladní vrstvou neklouže po podlaze ani na schodech, což málokteré ochranné pomůcky splňují.

Dalším vhodným pomocníkem je role vlnitého papíru, který je dostatečně pevný, můžeme po něm chodit a vydrží i běžné stavební práce, aniž by došlo k jeho porušení. Nemůžeme však očekávat, že se podlaha nepoškodí, když na ni spadne velký kus stavební sutě. Pro běžnou chůzi mezi místnostmi postačí i silnější pevný papír, který

se prodává v rolích. Často se používají noviny, ty ale většinou uletí při pohybu nebo při průvanu a rychle se potrhají.

Jestliže se nám nechce vynakládat peníze na nesavou fólii, zakrývací igelity, vlnité lepenky a další, máme ještě možnost pořídit si ochranné pomůcky zdarma v tržnicích či obchodech, kde se pracuje s kartonovými obaly. Ty postupně nanosíme domů, nařežeme je na kusy, někdy stačí jen odstranit jejich slepení, a hned máme silný odolný karton. Bude nás to ale stát více času a také přemýšlení o tom, jak karton po skončení stavebních prací ekologicky zlikvidovat. Navíc karton nezajistí, že pod něj nepronikne nějaký stavební materiál, který pak drahou podlahu poškrábe.

1.2 Zakrývací pásy

Také výběr zakrývacích pásek je bohatý a vyrábějí se v různých šířkách a s určením k lepení na konkrétní podklady. Nejdříve si ale rozmyslíme, co všechno a jak budeme zakrývat. Na oblepení a přilepení fólie je vhodná širší páska, ale k lepení úzkých

Obr. 3 Oblepení lišt a zakrytí podlahy filcem

Obr. 4 Složená fólie s papírovou lepicí páskou

Obr. 5 Maskovací pásky

prostor se neosvědčila, protože se muchlá a někdy nadělá více škody. Tam se naopak osvědčuje užší páska.

Asi největším oříškem je oblepování kuchyní. Ani ne tak pro pracnost, ale protože na policích se ukládá jemně rozptýlený tuk a mastnota. A na té pak nedrží žádná lepicí páska. V tom případě uděláme lépe, když nejdříve tu část, kterou potřebujeme oblepit, umyjeme a odmastíme. V nouzi alespoň fólii zatížíme např. saponáty, prkénky z polic apod., pak ale na to nesmíme zapomenout, až si půjdeme hledat něco, co jsme zapomněli vyndat před olepením, aby nám předmět zatěžující fólii nepřistál na hlavě. Při oblepování pracujeme pokud možno ve dvojici: první pracovník natahuje zakrývací pásku a přitlačuje její půlku tak, aby druhá půlka nepřiléhala až k podkladu a vytvářela mezeru. Druhý pracovník roztáhne fólii a celou pak přitiskneme. To usnadní takzvané CV fólie, což je papírová lepicí páska, na které je již připravená složená fólie nebo speciální papír. Vyrábějí se v různých délkách a šířkách. Princip použití je jednoduchý: postupně se přilepuje páska i se složenou fólií, po ukončení lepení k hraně ji odstříháme nebo uřízneme. Pro lepší manipulaci můžeme koupit držáky – vlastně korýtka, opatřená na jednom konci ostrými okraji. O tento okraj pak fólii i s páskem přitlačením odřízneme a obejdeme se tak bez nůžek nebo nože.

2 Štětce a válečky

Je jen část pravdy, že se s jednou štětkou a jakýmkoliv, nejlépe nejlacinějším válečkem, dokážeme vyrovnat i hodně drahým řemeslníkům. V celém rozsahu je věc přeci jen trochu složitější. I barvy prošly významnými změnami. To se týká malířských i těch ostatních – olejových, syntetických, vodou ředitelných a dalších s nejrůznějším určením. Proto se částečně změnil i způsob nanášení, který musel reagovat na jinou hustotu materiálu, změněné vlastnosti barvy, způsob roztírání a rozlivu a další. Pracujeme často i s jinými nástroji a náradím k tomu určeným. Nabízím pár rad a upřesnění, protože ne vždy se podaří najít prodavače odborníka, ochotného rozdílů u nanášení materiálů vysvětlit.

2.1 Štětky

Při malování je, přes převahu různých válečků, stále zapotřebí klasická malířská štětka. Pod tímto označením se ale skrývá nabídka laciných štětek s umělými vlákny, které materiál nesají, takže barva rychle stéká, cáká, všechno je znečištěné a výsledek žalostný. Tyto takzvané štětky se snad dají použít na nanášení tapetářského lepidla nebo namokření při zednických pracích.

Na malování proto vybíráme štětku z opravdu přírodních materiálů, který poznáme podle toho, že se štětiny rozdvojují – mají praporek, ale netřepí se jako rozdrčené umělé vlákno. Také záleží na délce štětin. Čím je štětina delší, tím je práce se štětkou lepší. Do štětin totiž natáhneme i víc barvy a nemusíme ji tak často namáčet. Provádíme také delší tahy a méně se unavíme, i když pěkná štětka nasaje barvy spoustu. Při letitém používání či větším rozsahu prací se postupně obrousí konce – praporečky štětin. Jsou kratší a nepojmou tolik barvy. Znamená to, že je čas se se štětkou rozloučit? Není to vždy nezbytné – ty obroušené štětky se stále ještě hodí k rozmývání starých barev, nanášení hustého materiálu, vždycky se něco najde. Až budeme uvažovat o její nástupkyni, kupme raději kvalitnější, i když ta za poloviční cenu se nám zdá docela dobrá. Není. A jde i o ruce, které se štětkou budou pracovat, abychom si po čase v duchu nenadávali, protože nahlas svou chybu samozřejmě nepřiznáme.

Odpověď na otázku, proč je v době nadvlády válečků malířská štětka pořád tady, je jednoduchá. Některé věci pomoci válečků natřít nejde. Stále se natírá vápenným mlékem. Při rozmyívání staré malby je štětka také nezastupitelná. Zeď se zpevní a rozmyjí se nevhledné zbytky po škrábání. Penetrace interiéru se také provádí štětkou, protože štětina vtlačí materiál do povrchu, zatímco váleček jen vytváří vrstvu, kterou tlačí před sebou. Chráníme se tak zbytečného škrábání, steklou barvu přitlačíme, zatímco váleček spodní barvu odtrhuje. Při práci se štětkou lépe vidíme vady zdi, prasklinky a hned je můžeme opravit.

2.2 Štětce

Zastavíme se nyní u štětců. Je jich na trhu velké množství – přírodní štětina, příměs syntetických a přírodních štětín a také více či méně zdařilé umělé štětiny. Při koupi štětců přírodních se vyvarujeme těch vyloženě levných, balených většinou po více kusech. Protože štětiny jsou jednou nebo dvakrát vařené, což letným pohledem nepoznáme, mohli bychom být nemile překvapeni.

Jednou vařené štětiny vypadají hezky jen do doby, než je namočíme do barvy, pak se zkroucí a nedrží tvar. U dvakrát vařených je naopak tvar stálý a žádná štětina netrčí a nezlobí v souvislém tvaru. Štětce se dělí podle velikosti většinou v palcích, ale i podle délky štětín, hustoty, plnosti štětín doplněných kratinou – krátkými štětínami pro hustotu a dobrou nasáklivost. Ploché štětce zase mají uprostřed klínek – dřevěný, plastový, ty lacinější štětce z papíru.

Protože jsou z výroby štětce chemicky ošetřené a mohla by v nich zůstat mastnota, je dobré je před vlastní prací proprat v ředidle a vytrít do sucha nebo přes botu ze štětce ředidlo vyklepat. Jemným přetažením přes hrubý smirkový papír vytáhneme uvolněná vlákna štětín ze štětce, takže nás nebude přivádět k šilenství, že nám v průběhu práce zůstanou na malbě.

A držadla? Je přirozeně rozdíl v držení plastu a dřeva – dřevo je do ruky příjemnější a lépe se s ním dělá už proto, že ho výrobce často osazuje kvalitnější štětinou. Ovšem namáčíme-li ho mezi prací do vody, může dřevo tak nabobtnat, že roztrhne plechovou manžetu držící štětiny. Zanedbatelný není ani tvar rukojeti. Její natočení usnadňuje natěračí úchop. Kulaté štětce se už tolik netěší přízni jako dřívě, s plochými se lépe